

اولین بار دانشجوی رشته مهندسی برق در دانشگاه شیراز بودم که دکتر یوسف ثبوتی استاد آن موقع دانشگاه شیراز را دیدم. وقت گرفته بودم که در باره تغییر رشته به فیزیک با او مشورت کنم. چند سال بعد وقتی که تازه در رشته فیزیک فارغ التحصیل شده بودم برای یک دیدار کوتاه به زنجان آمدم. آن موقع یعنی حدود سال ۹۱ میلادی دکتر یوسف ثبوتی پس از سالها تدریس و تحقیق در دانشگاه شیراز به زادگاهش زنجان آمده بود تا به کمک دوست و همکار دیرینه اش دکتر محمدرضا خواجه پور دانشگاهی در این شهر بنا کند. آن طور که به یاد می آورم آن موقع می خواستند از بین اولین فارغ التحصیلان دانشگاه های داخل کشور برای دانشگاهی که قرار بود بسازند هیئت علمی جذب کنند و شاید علت آمدن من به زنجان نیز همین بود. دانشگاهی که من آن موقع دیدم خانه ای بود با دو سه اتاق و یک ماشین زیراکس و یک دستگاه کامپیوتر رومیزی و چند قفسه کتاب و البته دفتری در تهران در خیابان بزرگمهر. چند دستگاه آپارتمان نیز در منطقه دیگری از شهر اجاره کرده بودند یا شاید هم خریده بودند که از آن ها به عنوان کتابخانه، کلاس درس، خوابگاه دانشجویی، ناهارخوری و قسمت اداری دانشگاه استفاده می کردند. از کسی شنیده بودم که دکتر ثبوتی یک بار با همان لحن آرام و پرطمینان اش به همکاران جوان و نا شکیب اش گفته بود که «من وقتی به این شهر آمدم تنها همین قلم را به همراه داشتم» و قلم خودنویس اش را به آرامی از جیب کتش در آورده و به آنها نشان داده بود. و البته آنچه که به زبان نمی آورده این بوده که آن قلم را مردی همراه داشته با آرزوهای بلند و همتی بسیار بلندتر و البته همراه و همکاری چون خود او یعنی دکتر محمدرضا خواجه پور. این دو وقتی به زنجان آمدند که این شهر شباهتی به چهره امروزی اش نداشت، و کمتر فارغ التحصیلی از تهران و دیگر شهرهای بزرگ رغبت زندگی و ماندن در این شهر را داشت. شهری با امکانات کم که آخرین چیزی که باید داشته باشد یک دانشگاه مدرن و پیشرفته است. امروز دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان در شمال شهر و در دامنه کوه گاو زنگ و در دشتی وسیع گسترده شده. دانشگاهی که بدون شک زیباترین و مدرن ترین پردیس دانشگاهی ایران را دارد و این زیبایی و یکدستی و کاراکتر را البته مرهون هزینه های گزاف و بی حساب و کتاب نیست بلکه مرهون ذوق و سلیقه و دقت و وسواس بی مانندی است که ثبوتی و خواجه پور لحظه به لحظه در بنیانگذاری این دانشگاه به کار برده اند. این ذوق و دقت را در جای جای این دانشگاه می توان دید، در طرح جامع دانشگاه و معماری داخلی ساختمان ها و دانشکده ها، در نمای بیرونی آنها، در رستوران و کافه تریایی که دانشجویان و استادان در کنار هم از آن استفاده می کنند، در تابلوهای هنری که به دیوارها آویخته شده، در مجموعه گل های کاکتوسی که از گوشه و کنار دنیا آورده شده و در کنار یک آب نمای زیبا کاشته شده و در تخته سنگ های بزرگ و پرداخت نشده ای که در همان ورودی اسم دانشگاه روی آنها نوشته شده و با عبارت حک شده ی «از دانشگاه فرزندان خود دیدن فرمایید» مردم عادی را به دیدار از دانشگاه فرا می خواند، دانشگاهی که هیچ سردر بزرگ و باشکوهی و هیچ نرده و دیواری ندارد و بجای آن کیلومترها درخت دور تا دور آن کاشته شده تا فضای سبز بیشتری هم به دانشگاه و هم به و شهر اضافه کند و البته همه اینها برای اینکه این دانشگاه مرکزی باشد برای رشد مداوم تحقیق و آموزش در عالیترین سطحی که با امکانات موجود در داخل ایران امکان پذیر است. از همان ابتدای تاسیس تا کنون مدرسه های آموزشی کوتاه مدت و کنفرانس های علمی یکی از فعالیت های دایمی مرکز بوده و امروزه نیز با دانشکده های فیزیک، شیمی، ریاضی، علوم کامپیوتر، زیست شناسی و علوم زمین با بیش از یکصد استاد و نزدیک به هزار دانشجو یکی از درخشان ترین و پویاترین مراکز علمی ایران است. بنیانگذاری دانشگاه تکمیلی زنجان با دست خالی توسط ثبوتی و خواجه پور و رشد مداوم آن تا به امروز نشان می دهد که چگونه آرزوهای بزرگ از یک سو و کمال گرایی از سوی دیگر در زمینه ای که همه ما ممکن است از نظر فرهنگی و اجرایی آن را غیر ممکن بدانیم می تواند با همت بلند و تلاش پی گیر امکان پذیر شود. برای ما دشوار است که درکی هر چند نارسا از بزرگی کاری که در زنجان انجام شده و عظمت مشکلاتی که پشت سر گذاشته شده پیدا کنیم. ثبوتی و خواجه پور نشان دادند که می توانیم از کلیشه هایی چون پایین آوردن توقعات و بلندپروازی هایمان به سطح موجود و سازگار شدن با محیط پیرامون عبور کنیم و در عوض با تاکید بر بالاترین استانداردها و ایستادن بر صخره های بلند سرانجام می توانیم تمامی استانداردهای پیرامونی خود را نیز بالا بکشیم. امروزه مردم زنجان بلوار اصلی کنار دانشگاه را به نشانه قدرشناسی از همشهری بزرگ خود بلوار استاد یوسف ثبوتی نامیده اند و البته این قدرشناسی شایسته از کسی است که دانشگاهی برای شهر و کشور خود ساخته که در تاریخ به یادگار خواهد ماند.